

METODOLOGIA BADAŃ SPOŁECZNYCH

Sylabus uproszczony

Kierunek i rok studiów: pedagogika - I rok stopnia drugiego

Egzaminator: prof. dr hab. Jan Grzesiak

Kryteria oceny kompetencji studenta:

- 1) rozumienie podstawowych paradygmatów wiedzy naukowej,
- 2) rozumienie specyfiki badań ilościowych i jakościowych,
- 3) krytyczna analiza wybranych narzędzi badawczych,
- 4) racjonalne stosowanie wybranych orientacji badawczych w badaniach własnych.

Zagadnienia:

1. Metodologia a funkcje pedagogiki jako nauki.
2. Kumulatywna i rewolucyjna koncepcja rozwoju nauki (np. scjentyzm).
3. Teoretyczność i praktyczność u podstaw badań społecznych – wzajemne relacje i uwarunkowania.
4. Indukcjonizm, dedukcjonizm, doksa i intuicja – krytycznie w obliczu kategorii prawdy naukowej.
5. Metodologiczna komplementarność ilościowych i jakościowych badań zjawisk społecznych
6. Hermeneutyka jako procedura osiągania rozumienia.
7. Ewaluacja na poszczególnych etapach procesu badawczego.
8. Ewaluacja i zmiana w procedurze badań pedagogicznych - znaczenie metodologii w ewaluacji zmian i prowadzeniu reform oświatowych.
9. Triangulacja metod i technik badawczych – jako warunek rzetelności w poznawaniu prawdy naukowej.
10. Rodzaje i zasady interpretowania wyników danych źródłowych.

Va. Literatura podstawowa:

- Chmielewska B., Metodologia i metody badań społecznych ze szczególnym uwzględnieniem diagnozy. WSiP, Słupsk 1985.
- Frankfort-Nachmias Ch., Nachmias D., Metody badawcze w naukach społecznych. Zysk i S-ka. Poznań 2001.
- Gnitecki J. Metodologiczne problemy pedagogiki empirycznej. UZ. Z.Góra 1989.
- Gnitecki J. Metodologiczne problemy pedagogiki prakseologicznej. UZ. Z.Góra 1996.
- Gnitecki J., Elementy metodologii badań w pedagogice hermeneutycznej. Z.Góra 1995.
- Hajduk E., Hipoteza w badaniach pedagogicznych. WSP. Z. Góra 1993.
- Grzesiak J., Statystyka w metodologii badań pedagogicznych. UAM WPA. Kalisz 1996.
- Jałmużna T., Michalska I., Michalski G. (red.), Konteksty i metody w badaniach historyczno-pedagogicznych. Impuls. Kraków 2004.
- Konarzewski K., Jak uprawiać badania oświatowe. Metodologia praktyczna. WSiP. W-wa 2000.
- Łobocki M., Wprowadzenie do metodologii badań pedagogicznych. Impuls. Kraków 1999.
- Muszyński H., Wstęp do metodologii pedagogiki. PWN. W-wa 1971.
- Nowak S., Metodologia badań społecznych. PWN. W-wa 1985.
- Such J., Wstęp do ogólnej metodologii nauk. UAM. Poznań 1973.
- Palka S. Metodologia. Badania. praktyka pedagogiczna. GWP. Gdańsk 2005.
- Wroczyński R., Pilch T. (red.), Metodologia pedagogiki społecznej. Ossolineum 1974.
- Zaborowski Z., Wstęp do metodologii badań pedagogicznych. Ossolineum 1973.

Vb. Literatura uzupełniająca:

- Brzeziński J., Elementy metodologii badań psychologicznych. PWN. W-wa 1980.
- Beveridge W.I.B., Sztuka badań naukowych. PZWL. W-wa 1963.
- Czerwiński M., Kultura i jej badanie. Ossolineum 1985.
- Dutkiewicz W., Podstawy metodologii badań (do pracy magisterskiej i licencjackiej z pedagogiki). Kielce 2001.
- Kowalewski Z., Nauki społeczne a rozwój społeczny. IW. PAX 1971.
- Ostrowska U., Dialog w pedagogicznym badaniu jakościowym. Impuls. Kraków 2000.
- Palka St.(red.), Orientacje w metodologii badań pedagogicznych. UJ. Kraków 1998.
- Podgórecki A., Charakterystyka nauk praktycznych. PZWS, Warszawa 1962.
- Poplucz J., Optymalizacja działania pedagogicznego. USI. Katowice 1982.
- Rusiecki J. Nauczyciele okresu transformacji. Próba diagnozy zawodu. WSP. Olsztyn 1999.
- Sołtys, M.K. Szmigiel, Doskonalenie kompetencji nauczycieli w zakresie diagnozy edukacyjnej. ZamKor. Kraków 2003.
- Węglińska M., Jak pisać pracę magisterską. Impuls. Kraków 2002.
- Wilgocka-Okoń B., Dojrzałość szkolna a środowisko. PZWS, Warszawa 1972.
- Wilkomirska A., Ocena kształcenia nauczycieli w Polsce. ISP. W-wa 2005.